

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

213

Vragen van het lid **Van Velzen** (SP) aan de minister van Justitie over *samenwerking met Amerikaanse inlichtingendiensten bij de vervolging van de heer Khan*. (Ingezonden 13 september 2005)

1

Herinnert u zich uw antwoorden op de schriftelijke vragen van 28 december 2004¹ waarin u stelt «Daarnaast is uit het dossieronderzoek niet gebleken dat de CIA enige rol heeft gespeeld in de afweging van het openbaar ministerie om de heer Khan niet opnieuw te dagvaarden»?

2

Heeft u kennisgenomen van de uitspraken van oud-premier Lubbers² en van mr. Leeser², vice-president van de rechtbank te Amsterdam over de rol die de CIA volgens hen wel degelijk heeft opgespeeld bij de uiteindelijke keuze de heer Khan niet opnieuw te vervolgen?

3

Is het waar dat de achterliggende dossiers van de rechtszaak die bij de arrondissementsrechtbank te Amsterdam speelde evenals de zaak die bij het gerechtshof te Amsterdam speelde zijn verdwenen? Zo neen, kunt u aangeven waar deze dossiers zich op dit moment bevinden? Zo ja, kunt u aangeven hoe de dossiers in een zaak als deze verdwenen zijn?

Klopt de lezing van mr. Leeser dat de dossiers met politieke bedoelingen in opdracht van de CIA verwijderd zijn? Deelt u de mening dat het onacceptabel is om zwaarwichtige dossiers als deze te laten vernietigen of verdwijnen? Kunt u uitsluiten dat iemand opdracht heeft gegeven deze dossiers te laten vernietigen? Zo neen, wie heeft wanneer en met welke reden deze opdracht gegeven? Hoe lang bent u al op de hoogte van het «verdwenen zijn» van deze dossiers?

4

Is het waar dat alle dossiers waaruit een veroordeling van één of meer jaren hechtenis voortkomt altijd bewaard dienen te blijven?

5

Bent u bereid per direct een diepgravend onderzoek uit te voeren naar het verdwijnen van deze dossiers?

6

Kunt u aangeven wat de inhoudelijke redenen waren dat het gerechtshof te Amsterdam bij arrest van 28 maart 1985 op procedurele gronden, het vonnis van de arrondissementsrechtbank te Amsterdam van 14 november 1983 en de inleidende dagvaarding heeft vernietigd? Is het waar dat de procedurele redenen niet meer waren dan het niet correct adresseren dan wel versturen van de initiële aanklacht? Kunt u verklaren waarom niet besloten is deze procedurele

fouten te corrigeren en opnieuw over te gaan tot vervolging van de heer Khan?

7

Kunt u uitsluiten dat aan het besluit van het Openbaar Ministerie om de heer Khan niet opnieuw te vervolgen Amerikaanse verzoeken ten grondslag lagen? Zo neen, waaruit bestond deze Amerikaanse beïnvloeding en wanneer heeft die plaatsgevonden?

8

In hoeverre hebt u de mogelijkheid de heer Khan alsnog te laten vervolgen? Bent u bereid alsnog vervolging in te stellen? Zo neen, waarom niet?

9

Is het waar dat verjaringstermijnen niet gelden in gevallen waarin sprake is van lekken van staatsgeheimen?

10

Deelt u de mening dat indien de heer Khan omwille van verjaring van de feiten niet meer vervolgd zou kunnen worden, het hoog tijd is de wetgeving dusdanig aan te passen dat de verjaringstermijn op feiten die te maken hebben met het ongeoorloofd verspreiden van proliferatie-gerelateerde informatie in de breedste zin van het woord en het lekken van staatsgeheimen, afgeschaft dient te worden en omgezet dient te worden in een eeuwig durende termijn? Zo ja, wanneer komt u met een voorstel tot

wetswijziging? Zo neen, waarom niet?

11

Bent u bereid deze vragen en de eerdere schriftelijke vragen³ met spoed te beantwoorden?

¹ Aanhangsel Handelingen nr. 922, vergaderjaar 2004–2005.

² NOVA, 9 september jl., Radio 1 VPRO Argos, 9 augustus jl.

³ Aanhangsel Handelingen nr. 2307, vergaderjaar 2004–2005.

Antwoord

Antwoord van minister **Donner** (Justitie). (Ontvangen 25 oktober 2005), zie ook Aanhangsel Handelingen nr. 137, vergaderjaar 2005–2006

1

Ja.

2

Ja.

3 en 5

Het strafdossier is niet aangetroffen. Ik ben hier begin dit jaar van op de hoogte gebracht. Herhaaldelijke zoekslagen naar het dossier in de afgelopen maanden hebben niet het gewenste resultaat opgeleverd. Inmiddels is de Rijksarchiefinspectie naar aanleiding van de uitzending van NOVA op 9 september jl. een onderzoek gestart met als doel inzicht te krijgen in de omstandigheden rond het beheer van het dossier Khan en de aanwezigheid van eventuele gebreken in dat beheer. Dat onderzoek is nog niet afgerond. Eerst nadat ik de beschikking heb gekregen over de resultaten van dat onderzoek kan ik u informeren over de feitelijke omstandigheden.

4

Op grond van de voormalige archiefwetgeving en de op grond daarvan vastgestelde lijsten met vernietigingscriteria, gold – kort gezegd – dat strafdossiers bij de griffies van de rechtbank of de gerechtshoven bewaard dienden te blijven indien het een zaak betrof waarin een gevangenisstraf van meer dan één jaar geëist was door het openbaar ministerie dan wel een veroordeling tot een vrijheidsstraf van meer dan één jaar was geweest. Sinds de inwerkingtreding van het Basissetiedocument (BSD) rechterlijke macht in 2003 (Stc. 16 januari 2003, nr. 11) geldt dit «jaar-criterium» niet meer en gelden

andere criteria voor het bewaren van strafdossiers. Op grond van het BSD dienen onder meer documenten waarvan de neerslag een reconstructie van het verloop en de uitkomst van gerechtelijke procedures op hoofdlijnen mogelijk maakt, bewaard te blijven. Hieronder vallen onder andere tussen- en einduitspraken, dagvaardingen, etc. Het BSD gaat met andere woorden uit van bewaring van kerndocumenten. Voor de volledigheid zij opgemerkt dat dossiers die niet voorkomen op een vernietigingslijst bewaard dienen te blijven.

6 en 7

Voor het antwoord op deze vragen wordt verwezen naar de antwoorden op de kamervragen 3 en 8 van het lid Koenders over de zaak Khan (ingezonden op 11 augustus 2005, Aanhangsel Handelingen nr. 13, vergaderjaar 2005–2006).

8

Voor het antwoord op vraag 8 wordt verwezen naar het antwoord op uw vraag 3 over de zaak Khan (ingezonden 10 augustus 2005, Aanhangsel Handelingen nr. 12, vergaderjaar 2005–2006).

9

Neen. Schending van een staatsgeheim behoort niet tot de misdrijven die niet verjaren. Op dit misdrijf staat ingevolge artikel 98 Sr een gevangenisstraf van ten hoogste 6 jaar. Ingevolge artikel 71, onderdeel 3°, Sr geldt daarvoor een verjaringstermijn van 12 jaar.

10

Het recht tot vervolging in de zaak Khan is vervallen door de beslissing van het openbaar ministerie tot niet verdere vervolging van de heer Khan in 1986. Wat de verjaring betreft kan het volgende worden opgemerkt. Uitgangspunt is dat strafbare feiten verjaren. Alleen de meest ernstige misdrijven verjaren niet. De duur van de verjaringstermijn is gerelateerd aan de maximum gevangenisstraf die op het desbetreffende strafbare feit is gesteld. Voor schending van staatsgeheimen geldt een verjaringstermijn van twaalf jaar. De strafbare feiten waarvoor de heer Khan destijds is vervolgd, zijn derhalve verjaard. Naar huidig recht verjaren niet de misdrijven, strafbaar gesteld in de Wet internationale misdrijven. In het onlangs door de Eerste Kamer aanvaarde

initiatiefvoorstel van wet Dittrich/Van Haersma Buma inzake opheffing verjaringstermijn bij zeer ernstige misdrijven is voorgesteld de verjaring af te schaffen voor misdrijven waarop een levenslange gevangenisstraf is gesteld. Tevens is voorgesteld de verjaringstermijn voor misdrijven waarop gevangenisstraf van meer dan tien jaar is gesteld, te verhogen van vijftien jaar tot twintig jaar. Deze wetgeving zal binnenkort in werking kunnen treden. Bij de behandeling van dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer heeft de regering toegezegd te onderzoeken of er aanleiding is de niet-verjaring uit te breiden tot andere zeer ernstige misdrijven.

11

De antwoorden zijn binnen de geldende termijnen van de Kamer beantwoord.